

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

1. juuli 2014*

Eelotsusetaotlus — Riiklik toetuskava, mis näeb ette kaubeldavate roheliste sertifikaatide andmise taastuvatest energiaallikatest elektrit tootvatele elektriijaamadele — Elektritarnijatele ja teatavatele tarbijatele kehtestatud kohustus tagastada igal aastal pädevale asutusele teatud arv rohelisi sertifikaate — Väljaspool asjaomast liikmesriiki asuvatele elektriijaamadele roheliste sertifikaatide andmisest keeldumine — Direktiiv 2009/28/EÜ — Artikli 2 teise lõigu punkt k ja artikli 3 lõige 3 — Kaupade vaba liikumine — ELTL artikkel 34

Kohtuasjas C-573/12,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Förvaltningsrätten i Linköping'i (Rootsi) 4. detsembri 2012. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 6. detsembril 2012, menetluses

Ålands Vindkraft AB

versus

Energimyndigheten,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, asepresident K. Lenaerts, kodade presidendid A. Tizzano, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, M. Safjan ja C.G. Fernlund, kohtunikud E. Levits, A. Ó Caoimh, A. Arabadjiev, C. Toader, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal (ettekandja) ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: ametnik C. Strömholm,

arvestades kirjalikus menetluses ja 5. novembri 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Ålands Vindkraft AB, esindaja: *avvocatessa* F. Distefano,
- Energimyndigheten, esindajad: E. Brandsma ja J. Johansson, keda abistas *advokat* K. Forsbacka,
- Rootsi valitsus, esindajad: A. Falk, C. Meyer-Seitz, C. Stege, U. Persson ja S. Johannesson,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja K. Petersen,
- Madalmaade valitsus, esindajad: M. de Ree ja M. Bulterman,

* Kohtumenetluse keel: rootsi.

— Norra valitsus, esindajad: M. Emberland ja B. Gabrielsen,
— Euroopa Komisjon, esindajad: K. Herrmann, E. Kružíková ja J. Enegren,
olles 28. jaanuari 2014. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, lk 16) artikli 2 teise lõigu punkti k ja artikli 3 lõiget 3 ning ELTL artiklit 34.
- 2 See eelotsusetaotlus esitati Ålands Vindkraft AB (edaspidi „Ålands Vindkraft”) ja Energimyndigheten'i (energiaamet) vahelises kohtuvaidluses viimase keeldumise üle anda taastuvenergia sertifikaatide saamiseks luba Soomes asuvalle tuulepargile, mida käitab Ålands Vindkraft.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiiv 2009/28 jõustus 25. juunil 2009 ja pidi siseriiklikku õigusesse üle võetama hiljemalt 5. detsembriks 2010. See direktiiv tunnistas alates 1. jaanuarist 2012 kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. septembri 2001. aasta direktiivi 2001/77/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamise edendamise kohta elektrienergia siseturul (EÜT L 283, lk 33; ELT eriväljaanne 12/02, lk 121).
- 4 Direktiivi 2009/28 põhjendustes 1, 15, 25, 52 ja 56 on sätestatud:

„(1) Euroopa energiatarbimise kontrollimine ja taastuvatest energiaallikatest saadud energia ulatuslikum kasutamine moodustavad koos energiasäästu ja suurema energiatõhususega tähtsa osa meetmepaketist, mis on ette nähtud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokollide täitmiseks ja pärast 2012. aastat võetavate edasiste ühenduse ja rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks. Nendel faktoritel on oluline osa ka energiavarustuse kindluse tugevdamisel, tehnoloogilise arengu ja uuendustegevuse edendamisel ning tööhõivevõimaluste loomisel ja regionaalarengus, eriti maapiirkondades ja eraldatud piirkondades.

[...]

- (15) Liikmesriikide lähtekohad, taastuvenergia võimalused ja energiakasutus on erinevad. Seepärast on vaja muuta ühenduse eesmärk – 20% – iga liikmesriigi individuaalseks eesmärgiks, pidades nõuetekohaselt silmas õiglast ja adekvaatset jaotamist ning võttes arvesse liikmesriikide erinevaid lähtekohti ja võimalusi, sealhulgas taastuvate energiaallikate ja energiakasutuse struktuuri olemasolevat taset. Seda on asjakohane teha nii, et taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise nõutav kogukasv jagatakse liikmesriikide vahel ära, võttes aluseks iga liikmesriigi osa võrdse suurenemise, mida on kaalutud nende sisemajanduse kogutoodanguga (SKT) ja

kohandatud nende lähtekohtade kajastamiseks, kasutades arvutamisel summaarset energia lõpptarbimist, võttes arvesse liikmesriikide seniseid jõupingutusi taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise osas.

[...]

- (25) Liikmesriikidel on erinevad taastuenergia võimalused ja nad rakendavad riigi tasandil erinevaid kavasid taastuvatest energiaallikatest toodetud energia toetamiseks. Enamus liikmesriike rakendab selliseid toetusmehhanisme, mis soodustavad vaid taastuvatest energiaallikatest nende territooriumil toodetud energiat. Siseriiklike toetuskavade nõuetekohaseks toimimiseks on väga oluline, et liikmesriigid saaksid juhtida oma siseriiklike toetusmehhanismide mõju ja kulusid vastavalt oma erinevatele võimalustele. Üks tähtsaid vahendeid käesolevas direktiivis ette nähtud eesmärgi saavutamisel on kindlustada siseriiklike toetuskavade nõuetekohane toimimine vastavalt direktiivile [2001/77], et säiliks investori usaldus ja et võimaldada liikmesriikidel töötada välja tõhusad siseriiklikud meetmed eesmärkide saavutamiseks. Käesoleva direktiivi eesmärk on hõlbustada taastuvatest energiaallikatest toodetud energia piiriülest toetamist ilma, et see mõjutaks siseriiklike toetusmehhanisme. See näeb ette liikmesriikide vahelise koostöö vabatahtlikud mehhanismid, mis võimaldavad neil kokku leppida, millises ulatuses toetab üks liikmesriik energiatootmist teises liikmesriigis ja millises ulatuses tuleks taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat käsitada ühe või teise liikmesriigi eesmärkide arvestuses. Et tagada eesmärkide saavutamiseks võetud mõlema meetme tõhusus, st siseriiklike toetuskavade ja koostöömehhanismide tõhusus, on oluline, et liikmesriigid saaksid määrata kindlaks, kas ja millises ulatuses rakendatakse nende siseriiklikku toetuskava teistes liikmesriikides taastuvatest energiaallikatest toodetud energiale ning et neil oleks võimalus selles kokku leppida, kohaldades käesolevas direktiivis ette nähtud koostöömehhanisme.

[...]

- (52) Käesoleva direktiivi kohaldamisel välja antud päritolutagatiste ainus ülesanne on tõendada lõpptarbijale, et asjaomane energia osakaal või energiakogus on toodetud taastuvatest energiaallikatest. Päritolutagatist võib anda sellega seotud energiast sõltumatult edasi ühelt valdajalt teisele. Kuid tagamaks, et taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia ühikut saaks tarbijale esitada vaid ühel korral, tuleks vältida päritolutagatiste topeltarvestust ja topeltesitamist. Taastuenergiat, mille juurde kuuluva päritolutagatise müüs tootja eraldi, ei tohiks esitada või müüa lõpptarbijale taastuvatest energiaallikatest toodetud energiana. Oluline on teha vahet toetuskavade jaoks kasutatavate roheliste sertifikaatide ja päritolutagatiste vahel.

[...]

- (56) Päritolutagatised ei anna iseenesest õigust saada kasu riiklikest toetuskavadest.”

- 5 Selle direktiivi artiklis 1 „Sisu ja reguleerimisala” on sätestatud:

„Käesoleva direktiiviga kehtestatakse üldine raamistik taastuvatest energiaallikatest toodetava energia kasutamise edendamiseks. Sellega seatakse kohustuslikud riiklikud eesmärgid seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaaluga summaarses energia lõpptarbimises [...]. Selles sätestatakse eeskirjad liikmesriikide vaheliste statistiliste ülekannete, liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste ühisprojektide, päritolutagatiste, haldusmenetluste, teabe ja koolituse kohta ning taastuvatest energiaallikatest toodetud energia juurdepääsu kohta elektrijaotusvõrgule. [...]”

- 6 Direktiivi artikli 2 teise lõigu punktides j–l on toodud järgmised mõisted:

„[...]”

- j) „päritolutagatis” – elektrooniline dokument, mille ainus eesmärk on tõendada lõpptarbijale, et teatav osakaal energiast või energiakogus toodeti taastuvatest energiaallikatest, nagu on nõutud [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta] direktiivi 2003/54/EÜ [mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 96/92/EÜ (ELT L 176, lk 37; ELT eriväljaanne 12/02, lk 211)] artikli 3 lõikes 6;
- k) „toetuskava” – liikmesriigi või liikmesriikide rühma rakendatav vahend, kava või mehhanism, mille abil edendatakse taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamist, vähendades nimetatud energiaga seotud kulusid, tõstes selle võimalikku müügihinda või suurendades taastuvenergiaalase kohustuse abil või muul viisil sellise energia ostumahtu. See hõlmab investeringutoetust, maksuvabastusi või maksuvähendusi, maksutagastusi, toetuskavasid taastuvenergia kasutamise kohustuse täitmiseks, sealhulgas toetuskavasid, milles kasutatakse rohelisi sertifikaate, ja otseseid hinnatoetuskavasid, sealhulgas soodustariifimakseid ja lisamakseid, kuid ei pea nendega piirduma;
- l) „kohustus kasutada taastuvenegiat” – riiklik toetuskava, millega nõutakse, et energiatootjad võtaksid oma tootmisesse teatava osa taastuvatest energiaallikatest toodetavat energiat, et energiatarnijad võtaksid oma tarnimisse teatava osa taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat ja energiatarbijad võtaksid oma tarbimisse teatava osa taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat. See hõlmab kavasid, mille alusel võidakse nimetatud nõudeid täita roheliste sertifikaatide kasutamisega”.

7 Direktiivi 2009/28 artikli 3 lõigetes 1–3 on sätestatud:

„1. Iga liikmesriik tagab, et artiklite 5–11 kohaselt arvatud taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaal energia lõpptarbimises 2020. aastal on vähemalt sama suur kui tema riiklik üldeesmärk seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaaluga nimetatud aastal, nagu on sätestatud I lisa A osas esitatud tabeli kolmandas veerus. Sellised kohustuslikud riiklikud üldeesmärgid vastavad eesmärgile saavutada aastaks 2020 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia vähemalt 20% osakaal ühenduse summaarsest energia lõpptarbimisest. [...]

2. Liikmesriigid võtavad tõhusalt kavandatud meetmeid, tagamaks et taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaal on vähemalt sama suur või suurem, kui on ette nähtud I lisa B osas esitatud soovitusliku kujunemiskõvera.

3. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud eesmärkide saavutamiseks võivad liikmesriigid muu hulgas võtta järgmisi meetmeid:

- a) toetuskavad;
- b) meetmed erinevate liikmesriikide vaheliseks koostööks ja koostööks kolmandate riikidega, et saavutada oma riiklikud üldeesmärgid kooskõlas artiklitega 5–11.

Ilma et see piiraks [ELTL artiklite 107 ja 108] kohaldamist, on liikmesriikidel õigus kooskõlas käesoleva direktiivi artiklitega 5–11 otsustada, millises ulatuses nad toetavad eri liikmesriikides taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat.”

8 Direktiivi artikli 5 lõigetes 1 ja 3 on ette nähtud:

„1. Taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaal iga liikmesriigi summaarses energia lõpptarbimises arvutatakse järgmiste elementide liitmisel:

- a) taastuvatest energiaallikatest toodetud summaarne elektrienergia lõpptarbimine;

[...]

3. Lõike 1 punkti a kohaldamisel arvutatakse taastuvatest energiaallikatest toodetud summaarne elektrienergia lõpptarbimine liikmesriigis taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kogusena, [...]”

- 9 Nimetatud direktiivi artikli 11 „Ühised toetuskavad” lõikes 1 on ette nähtud:

„Ilma et see piiraks artiklis 3 sätestatud liikmesriikide kohustuste täitmist, võivad kaks või enam liikmesriiki vabatahtlikult otsustada oma riiklikud toetuskavad ühendada või neid osaliselt koordineerida. Sellisel juhul võidakse ühe osaleva liikmesriigi territooriumil taastuvatest energiaallikatest toodetud energia teatud kogust käsitleda teise osaleva liikmesriigi riikliku üldeesmärgi saavutamise arvestuses, kui asjaomane liikmesriik:

- a) teeb ühes liikmesriigis taastuvatest energiaallikatest toodetud energia teatud koguse statistilise ülekande teise liikmesriiki kooskõlas artikliga 6; või
- b) kehtestab osalevate liikmesriikide vahel kokku lepitud jaotuseeskirja, millega eraldatakse taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kogused osalevate liikmesriikide vahel. Sellisest eeskirjast tuleb teavitada komisjoni hiljemalt kolm kuud pärast selle jõustumise esimese aasta lõppu.”

- 10 Direktiivi artiklis 15, mis käsitleb päritolutagatise, on muu hulgas ette nähtud:

„1. Selleks, et esitada lõpptarbijatele andmed energiatarbija energiakasutuse struktuuris taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaalu või koguse kohta kooskõlas direktiivi [2003/54] artikli 3 lõikega 6, tagavad liikmesriigid, et taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia päritolu on võimalik tagada sellisena, nagu see on sätestatud käesolevas direktiivis, vastavalt objektiivsetele, läbipaistvatele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele.

2. [...]

Päritolutagatist ei kasutata tõendamaks liikmesriigi poolt artikli 3 sätete järgimist. Päritolutagatise ülekandmine, kas eraldi või koos energia füüsilise ülekandmisega, ei mõjuta liikmesriikide otsust kasutada statistilisi ülekandeid, ühisprojekte või ühiseid toetuskavasid eesmärkide saavutamiseks, või taastuvatest energiaallikatest toodetud energia summaarse lõpptarbimise arvutamist vastavalt artiklile 5.

[...]

9. Liikmesriigid tunnustavad teiste liikmesriikide poolt käesoleva direktiivi kohaselt välja antud päritolutagatise ainsa tõendina lõikes 1 ja lõike 6 punktides a–f nimetatud asjaolude tõendamiseks. [...]

[...]”

Rootsi õigus

- 11 Taastuvenergia sertifikaatide süsteem kehtestati seadusega (2003:113) taastuvenergia sertifikaatide kohta (lagen (2003:113) om elcertifikat, edaspidi „2003. aasta seadus”). Tegemist on taastuvatest energiaallikatest elektri (edaspidi „roheline energia”) tootmise toetussüsteemiga. See seadus asendati alates 1. jaanuarist 2012 seadusega (2011:1200) taastuvenergia sertifikaatide kohta (lagen (2011:1200) om elcertifikat, edaspidi „2011. aasta seadus”), mille eesmärk oli eelkõige tagada direktiivi 2009/28 ülevõtmine.

- 12 Vastavalt 2011. aasta seadusele saavad luba omavad tootjad ühe taastuenergia sertifikaadi ühe megavatt-tunni (MWh) toodetud roheline energia eest. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et kuigi sellist sõnaselget piirangut 2011. aasta seaduse tekstis ei ole, ilmneb nii kõnealuse seaduse kui ka 2003. aasta seaduse ettevalmistavatest materjalidest, et nende sertifikaatide saamise loa võib anda ainult Rootsis asuvatele rohelist elektrit tootvatele elektrijaamadele. Seevastu väljaspool Rootsi territooriumi asuvatele elektrijaamadele on loa andmine võimatu.
- 13 Kuigi 2011. aasta seadus ei sätesta, et taastuenergia sertifikaatide ostmisega peab kaasnema sellele vastava elektri ostmine, ei välista see seadus sellise ühisostu võimalust.
- 14 Taastuenergia sertifikaatidega kaubeldakse konkurentsile avatud turul, kus hind määratakse pakkumise ja nõudluse vastastikuse toime kaudu.
- 15 Nõudluse taastuenergia sertifikaatide järele loob asjaolu, et elektritarnijatele ja teatavatele tarbijatele on kehtestatud kohustus hoida ja tagastada iga aasta 1. aprilliks teatud arv sertifikaate, mis vastab teatavale osale nende eelmise aasta elektrimüügi või -tarbimise kogumahust.
- 16 2011. aasta seaduse 4. peatüki §-s 1 on ette nähtud:
- „Kvoodikohustus on:
- 1) elektritarnijatel;
 - 2) elektritarbijatel, kes tarbivad enda toodetud elektrit, kui tarbitud kogus ületab 60 MWh võrdlusaasta kohta ja elektrijaama paigaldatud võimsus ületab 50 [kilovatti (kW)];
 - 3) elektritarbijatel, kui nad on kasutanud Põhjamaade elektribörsile imporditud või sealt ostetud elektrit, ja
 - 4) energiamahukad ettevõtjad, kes on registreeritud.”
- 17 Taastuenergia sertifikaatide kvoot, mis on kindlaks määratud Rootsi taotletava roheline elektri tootmise eesmärgi alusel, kõigub olenevalt asjaomastest perioodidest. Aastatel 2010–2012 oli selleks määratud 0,179.
- 18 Tarnija jätab taastuenergia sertifikaatide ostuhinna tarbija kanda.
- 19 Eelotsusetaotluses kajastatud põhikohtuasja poolte seisukohtadest ilmneb ühtlasi, et juhul, kui elektritarnijad ja tarbijad ei suuda ette nähtud kuupäevaks tagastada nõutavat arvu taastuenergia sertifikaate, peavad nad maksma teatava summa. Euroopa Kohtule esitatud kirjalikes seisukohtades on ka Rootsi valitsus viidanud sellise makse tasumisele, mille ta kvalifitseerib „erimakseks” (edaspidi „erimakse”).
- 20 Lisaks on selge, et direktiivi 2009/28 artikli 11 alusel sõlmitud rahvusvahelise lepingu puudumise korral saab kvoodikohustust täita ainult vastavalt 2011. aasta seadusele antud taastuenergia sertifikaatide abil.
- 21 Selles osas on 2011. aasta seaduse 1. peatüki §-s 5 sätestatud:
- „Käesoleva seaduse kohase kvoodikohustuste täitmiseks võidakse kasutada teises riigis taastuvelektrienergia tootmiseks välja antud taastuenergia sertifikaate, kui Rootsi taastuenergia sertifikaatide süsteem on rahvusvahelise kokkuleppe kaudu kooskõlastatud nimetatud teise riigi taastuenergia sertifikaatide süsteemiga.”

- 22 29. juunil 2011 sõlmis Rootsi Kuningriik Norra Kuningriigiga sellise kokkuleppe. Seevastu Rootsi Kuningriigi ja Soome Vabariigi vahel sellist kokkulepet ei ole.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 23 Ålands Vindkraft esitas 30. novembril 2009 Rootsi pädevale asutusele taotluse, et saada Soomes Ahvenamaa saarestikus asuvalle tuulepargile Oskar luba taastuenergia sertifikaatide saamiseks.
- 24 Selle taotluse lükkas Energimyndigheten 9. juuni 2010. aasta otsusega tagasi põhjendusel, et loa taastuenergia sertifikaatide saamiseks võib anda ainult Rootsis asuvatele rohelist elektrienergiat tootvatele jaamadele.
- 25 Ålands Vindkraft esitas Förvaltningsrätten i Linköpingile kaebuse, taotledes selle otsuse tühistamist ja tema loataotluse rahuldamist. Ta osutab eeskätt ELTL artikli 34 rikkumisele ja väidab selles osas, et kuna asjaomaseks perioodiks fikseeritud taastuenergia sertifikaatide kvoot on 0,179, siis jääb taastuenergia sertifikaatide süsteemi tulemusel ligikaudu 18% Rootsi elektritarbimise turust reserveerituks Rootsis asuvatele roheline elektri tootjatele, mis kahjustab teistest liikmesriikidest elektri importimist. Sellist kaubandustõket ei saa põhjendada keskkonnakaitse kaalutlustega, eriti kuna roheline elektri tarbimist Rootsis saaks samamoodi edendada taastuenergia sertifikaatide andmisega Rootsis tarbitud, kuid teistes liikmesriikides toodetud roheline elektri alusel.
- 26 Förvaltningsrätten i Linköping märgib sissejuhatuseks, et kuigi kõnealune otsus tehti 2003. aasta seadusest lähtudes, tuleb Rootsi õiguse kohaselt lahendada põhikohtuasja vaidlus vastavalt seadusele, mis on jõus selle kohtuliku läbivaatamise ajal, st praegusel juhul vastavalt 2011. aasta seadusele. Pealegi muutis viimati nimetatud seadus põhikohtuasja probleemistikule kohaldatavaid sätteid ainult vähesel määral.
- 27 Nimetatud kohus leiab, et kõigepealt on oluline kindlaks teha, kas põhikohtuasjas kõne all olev taastuenergia sertifikaatide süsteem on direktiivi 2009/28 artikli 2 teise lõigu punktiga k ja artikli 3 lõikega 3 hõlmatud toetuskava, eeskätt seetõttu, kuna see süsteem toetab roheline elektri tootmist, sellal kui eelnimetatud sätted viitavad selle kasutamisele või tarbimisele. Kui see on nii, siis tuleb lisaks välja selgitada, kas direktiiv lubab sellist süsteemi, kuigi see välistab oma kohaldamisalast elektrijaamad, mis toodavad rohelist elektrit teistes liikmesriikides.
- 28 Seejärel selgitab eelotsusetaotluse esitanud kohus esiteks, et nimetatud süsteem annab Rootsi roheline elektri tootjatele otsese majandusliku eelise teiste liikmesriikide tootjate ees. Teiseks täheldab kohus, et kuigi 2011. aasta seadus ei seo formaalselt taastuenergia sertifikaatide müüki ja vastava elektrienergia müüki, võib see õigusakt kaudselt soodustada omamaiselt toodetud elektrienergia müüki, sest tarnijatel võib tekkida lisamotivatsioon osta elektrit kodumaistelt tootjatelt, kuna viimased suudavad neid varustada sertifikaatidega, mida tarnijad vajavad neile kehtestatud kvoodikohustuse täitmiseks.
- 29 Eeldusel, et kõnealune õigusakt kujutab endast koguselise impordipiiranguga samaväärse toimega meedet ELTL artikli 34 tähenduses, tuleb seega hinnata, kas see meede võib käesoleval juhul olla põhjendatud oluliste keskkonnakaitsega seotud kaalutlustega.
- 30 Selles kontekstis tõstatab Förvaltningsrätten i Linköping esmajoones küsimuse kohtuotsuse PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160) võimaliku asjakohasuse kohta, kuna esiteks ei sea Rootsi taastuenergia sertifikaatide süsteem erinevalt Saksa toetussüsteemist, mis oli vaidluse all selles kohtuasjas, elektritarnijatele formaalselt mingit kohustust osta elektrit omamaistelt tootjatelt, ja teiseks on liidu õiguses alates selle kohtuotsuse tegemisest toimunud erinevaid arenguid, mis on eeskätt seotud direktiivide 2001/77 ja 2009/28 vastuvõtmisega.

- 31 Lõpetuseks püstitab asjaomane kohus küsimuse, kas – võttes eelkõige arvesse õiguskindluse põhimõtet – väljaspool Rootsi territooriumi toodetud rohelise elektri välistamine põhikohtuasjas kõne all oleva toetuskava kohaldamisalast peaks olema 2011. aasta seaduses selgelt ette nähtud.
- 32 Neil asjaoludel otsustas Förvaltningsrätten i Linköping menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Rootsi taastuvenergia sertifikaatide süsteem on riiklik toetuskava, mille kohaselt elektritarnijad ja teatavad elektritarbijad selles liikmesriigis peavad ostma vastavalt oma tarne- või tarbimismahule taastuvenergia sertifikaate, ilma et nad oleksid kohustatud ostma samast allikast elektrienergiat. Taastuvenergia sertifikaate annab välja Rootsi riik ja need tõendavad, et on toodetud teatav kogus taastuvelektrienergiat. [Rohelise] elektri tootjad saavad taastuvenergia sertifikaatide müügist tulu, mis lisandub elektrimüügist saadavale tulule. Kas [direktiivi 2009/28] artikli 2 [teise lõigu] punkti k ning artikli 3 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et need lubavad liikmesriigil kohaldada niisugust riiklikku toetuskava, nagu eespool kirjeldatud, milles saavad osaleda üksnes selle riigi territooriumil asuvad tootjad ja mille tulemusel on nendel tootjatel majanduslik eelis teiste tootjate ees, kellele ei saa välja anda taastuvenergia sertifikaate?
 2. Kas niisugust süsteemi, nagu on esimeses küsimuses kirjeldatud, saab pidada koguseliseks impordipiiranguks või sellega samaväärse toimega meetmeks ELTL artikli 34 tähenduses?
 3. Kui vastus teisele küsimusele on jaatav, siis kas selline süsteem saab olla kooskõlas ELTL artikliga 34, arvestades eesmärki edendada [rohelise] elektri tootmist [...]?
 4. Kuidas mõjutab eespool sõnastatud küsimuste käsitlemist see, et toetuskava kohaldamisala piirang, mille kohaselt saavad kavas osaleda üksnes omamaised tootjad, ei ole liikmesriigi õiguses sõnaselgelt reguleeritud?”

Menetlus Euroopa Kohtus

- 33 Euroopa Parlament, Euroopa Liidu Nõukogu ja Rootsi Kuningriik esitasid Euroopa Kohtu kantseleisse vastavalt 5. ja 6. veebruaril ning 14. märtsil 2014 taotluse, et Euroopa Kohus teeks määruse menetluse suulise osa uuendamiseks.
- 34 Taotluste põhjendamiseks väitsid nad sisuliselt seda, et pärast kohtujuristi ettepaneku esitamist, milles viimane soovitas Euroopa Kohtul tunnistada direktiivi 2009/28 artikli 3 lõige 3 kehtetuks, ja kuivõrd Euroopa Kohus võib seetõttu olla sunnitud tuginema asja lahendamisel mitte selle sätte tõlgendamisele, vaid pigem sätte kehtetust käsitlevale argumendile, mille üle huvitatud isikud ei ole vaieldud, tuleb neile võimaldada esitada selle kohta oma väited.
- 35 Vastavalt kodukorra artiklile 83 võib Euroopa Kohus igal ajal, olles kohtujuristi ära kuulanud, uuendada määrusega menetluse suulise osa, eelkõige kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet või kui pool on pärast suulise osa lõpetamist esitanud uue asjaolu, millel on otsustav tähtsus Euroopa Kohtu lahendile, või kui asja lahendamisel tuleks tugineda argumendile, mille üle pooled või Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud ei ole vaieldud.
- 36 Käesoleval juhul leiab Euroopa Kohus, olles kohtujuristi ära kuulanud, et tal on otsuse tegemiseks olemas kogu vajalik teave. Peale selle märgib ta, et asja ei pea lahendama tuginedes direktiivi 2009/28 kehtivust puudutavale argumendile, mille üle Euroopa Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud ei oleks saanud vaielda.
- 37 Neil asjaoludel ei pea uuendama määrusega menetluse suulist osa.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 38 Oma esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada sisuliselt seda, kas direktiivi 2009/28 artikli 2 teise lõigu punkti k ja artikli 3 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et need lubavad liikmesriigil kehtestada niisuguse riikliku toetuskava, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis näeb ette kaubeldavate sertifikaatide andmise roheline elektri tootjatele vastutasuna ainult selle riigi territooriumil toodetud roheline elektri eest ja mis seab elektritarnijatele ja teatavatele elektritarbijatele kohustuse tagastada igal aastal pädevale asutusele teatav arv neid sertifikaate, mis vastab osale nende elektritarnimise või -tarbimise kogumahust.
- 39 Esiteks tuleb uurida, kas selline roheline elektri toetuskava nagu põhikohtuasjas on „toetuskava” direktiivi 2009/28 artikli 2 teise lõigu punkti k ja artikli 3 lõike 3 tähenduses.
- 40 Seoses sellega tuleb kõigepealt märkida, et nagu ilmneb nimetatud direktiivi põhjendusest 25, on liidu seadusandja leidnud, et üks tähtsaid vahendeid selles direktiivis ette nähtud eesmärgi saavutamisel on kindlustada siseriiklike toetuskavade nõuetekohane toimimine vastavalt direktiivile 2001/77.
- 41 Direktiivi 2001/77 põhjendusest 14 tuleneb sõnaselgelt, et selle direktiiviga ette nähtud eri tüüpi riiklike toetuskavade seas on juba olemas toetusmehhanismid, milles kasutatakse sarnaselt põhikohtuasja toetuskavaga „rohelisi sertifikaate”.
- 42 Peale selle viitavad direktiivi 2009/28 artikli 2 teise lõigu punktid k ja l samuti konkreetselt siseriiklikele toetuskavadele, milles kasutatakse „rohelisi sertifikaate”.
- 43 Mis puutub sellesse, et põhikohtuasjas kõne all olev süsteem toetab pigem roheline elektri „tootmist” kui selle „kasutamist” või „tarbimist” kõnealuse direktiivi artikli 2 teise lõigu punkti k ja artikli 3 lõike 1 tähenduses, siis tuleb märkida järgmist.
- 44 Esiteks, seoses asjaoluga, et direktiivi 2009/28 artikli 2 teise lõigu punktis k sisalduv „toetuskava” määratlus viitab – nagu rõhutab ka eelotsusetaotluse esitanud kohus – vahenditele, kavadele või mehhanismidele, mille abil edendatakse roheline energia „kasutamist”, vajadusel taastuenergiaalase kohustuse abil, tuleb kõigepealt võtta arvesse, et selle direktiivi artiklis 1, mis käsitleb direktiivi sisu ja reguleerimisala, on sätestatud, et see direktiiv kehtestab üldise raamistiku taastuvatest energiaallikatest toodetava energia kasutamise edendamiseks.
- 45 Teiseks tuleb märkida, et nimetatud direktiivi artikli 2 teise lõigu punktis l on täpsustatud, mida tähendab „kohustus kasutada taastuenergiat” artikli 2 teise lõigu punkti k mõttes. Selles osas viitab kõnealune teise lõigu punkt l riiklikele toetuskavadele, millega nõutakse, et tootjad „võtaksid oma tootmisesse” teatava osa rohelist energiat ja et „energiatarnijad võtaksid oma tarnimisse teatava osa taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat ja energiatarbijad võtaksid oma tarbimisse teatava osa taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat”, täpsustades samas selgelt, et see kategooria hõlmab kavasisid, mille alusel võidakse nimetatud nõudeid täita roheliste sertifikaatide kasutamisega.
- 46 Põhikohtuasjas kõne all oleval toetuskaval on tõepoolest need tunnused, sest see näeb elektritootjatele ja mõnele elektritarbijatele ette kohustuse kasutada rohelisi sertifikaate, et täita nende kohustusi võtta oma tarnimisse teatav hulk rohelist elektrit või kasutada teatavas osas rohelist elektrit.

- 47 Mis puudutab lisaks asjaolu, et kohustuslikud siseriiklikud eesmärgid, mille saavutamisele peaksid direktiivi 2009/28 artikli 3 lõikes 3 nimetatud toetuskavad kaasa aitama, on selle direktiivi artikli 3 lõikes 1 määratletud rohelise energia osakaaluna energia „lõpptarbimisest”, siis tuleb märkida, et direktiivi artikli 5 lõigetest 1 ja 3 tuleneb, et see tarbimine arvutatakse tegelikult lähtuvalt liikmesriigis „toodetud” rohelise elektri kogusest.
- 48 Seega järeldub käesoleva kohtuotsuse punktides 40–47 esitatud kaalutlustest, et sellisel rohelise elektri tootmise toetussüsteemil nagu põhikohtuasjas, milles kasutatakse rohelisi sertifikaate, on olemas nõutavad tunnused, et kvalifitseerida seda „toetuskavaks” direktiivi 2009/28 artikli 2 teise lõigu punkti k ja artikli 3 lõike 3 tähenduses.
- 49 Teiseks tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu kahtluste kohta seoses asjaoluga, et põhikohtuasjas kõne all olev toetuskava näeb ette taastuvenergia sertifikaatide andmise ette vastutasuna ainult riigi territooriumil toodetud rohelise elektri eest, tõdeda, et liidu seadusandja on direktiivi 2009/28 vastu võttes säilitanud sellise territoriaalse piirangu võimaluse.
- 50 Selles osas tuleneb kõigepealt nimetatud direktiivi põhjendusest 25, et pärast tuvastust, et enamik liikmesriike rakendab selliseid toetusmehhanisme, mis soodustavad vaid nende territooriumil toodetud rohelist energiat, osutab seadusandja, et nende kavade kui riiklike üldeesmärkide saavutamiseks vajalike meetmete tõhususe tagamiseks on oluline, et liikmesriigid saaksid määrata kindlaks, kas ja millises ulatuses rakendatakse nende siseriiklikku toetuskava teistes liikmesriikides toodetud rohelisele energiale ning et neil oleks võimalus selles kokku leppida, kohaldades nimetatud direktiivis ette nähtud koostöömehhanisme.
- 51 Seejärel on direktiivi 2009/28 artikli 3 lõikes 3 selgelt sätestatud – ilma et see piiraks ELTL artiklite 107 ja 108 kohaldamist –, et liikmesriikidel on õigus kooskõlas selle direktiivi artiklitega 5–11 otsustada, millises ulatuses nad toetavad eri liikmesriikides taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat.
- 52 Lõpetuseks, mis puutub konkreetselt riiklikesse kavadesse, milles kasutatakse rohelisi sertifikaate, siis tuleb märkida, et liidu seadusandja on pidanud vajalikuks otsesõnu täpsustada kõnealuse direktiivi põhjendustes 52 ja 56, et nimetatud direktiivi täitmiseks eri liikmesriikides antud päritolutagatise tuleb eristada riiklikes toetuskavades kasutatavatest rohelistest sertifikaatidest ja et päritolutagatiseid ei anna iseenesest õigust saada kasu nendest toetuskavadest. Nagu tuleneb lisaks sama direktiivi artikli 2 teise lõigu punktist j ja artikli 15 lõigetest 1 ja 9, tunnustatakse päritolutagatise, mille ainus ülesanne on esitada lõpptarbijatele andmed rohelise energia osakaalu kohta energiatarbija energiakasutuse struktuuris, liikmesriikide vahel vastastikku ainult sellistena.
- 53 Sellised täpsustused kinnitavad omalt poolt, et liidu seadusandja ei kavatsenud rohelisi sertifikaate kasutava toetuskava valinud liikmesriikidelt nõuda, et nad laiendaksid sellest kavast kasu saamise võimaluse teise liikmesriigi territooriumil toodetud rohelisele elektrile.
- 54 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2009/28 artikli 2 teise lõigu punkti k ja artikli 3 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et need lubavad liikmesriigil kehtestada niisuguse riikliku toetuskava, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis näeb ette kaubeldavate sertifikaatide andmise rohelise elektri tootjatele vastutasuna ainult selle riigi territooriumil toodetud rohelise elektri eest ja mis seab elektritarbijatele ja teatavatele elektritarbijatele kohustuse tagastada igal aastal pädevale asutusele teatav arv neid sertifikaate, mis vastab osale nende elektritarbimise või -tarbimise kogumahust.

Teine ja kolmas küsimus

- 55 Teise ja kolmanda küsimusega, mida tuleb käsitleda koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada sisuliselt seda, kas ELTL artiklit 34 tuleb tõlgendada nii, et sellist siseriiklikku õigusakti, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis näeb ette kaubeldavate sertifikaatide andmise roheline elektri tootjatele vastutasuna ainult selle riigi territooriumil toodetud roheline elektri eest ja mis seab elektritarnijatele ja teatavatele elektritarbijatele kohustuse tagastada igal aastal pädevale asutusele teatav arv neid sertifikaate, mis vastab osale nende elektritarnimise või -tarbimise kogumahust – vastasel juhul peavad nad tasuma erimakse –, saab pidada koguselise impordipiiranguga samaväärse toimega meetmeks eelnimetatud sätte tähenduses. Kui vastus sellele küsimusele on jaatav, küsib see kohus, kas selline õigusakt võib siiski olla põhjendatud, arvestades selle eesmärki edendada roheline elektri tootmist.

ELTL artikli 34 kohaldatavus

- 56 Energimyndigheten ning Rootsi ja Saksamaa valitsus väidavad, et põhikohtuasjas kõne all oleva õigusakti territoriaalset kohaldamisala iseloomustavat piirangut ei ole põhjust ELTL artikli 34 kontekstis analüüsida, sest direktiiv 2009/28 on ühtlustamismeede, mis näeb selgelt ette, et liikmesriikidel ei ole kohustust avada oma abikavasid teistes liikmesriikides toodetud rohelinele elektrile ning et selline võimalik avamine on nende riikide jaoks pelgalt võimalus, mida tuleb sel juhul ellu viia ainult vastavalt selles direktiivis ette nähtud korrale.
- 57 Siinkohal olgu meenutatud, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb juhul, kui teatud valdkond on liidu tasandil ulatuslikult ühtlustatud, hinnata seda puudutavat siseriiklikku meetet lähtuvalt selle ühtlustamismeetme sättest, mitte lähtuvalt esmase õiguse normidest (vt eeskätt kohtuotsus Radlberger Getränkegesellschaft ja S. Spitz, C-309/02, EU:C:2004:799, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 58 Käesoleval juhul peab seega kindlaks tegema, kas tuleb järeldada, et direktiiviga 2009/28 on toimunud selline ühtlustamine, et see välistab põhikohtuasjas kõne all oleva õigusakti taolise akti kooskõla hindamise ELTL artikliga 34.
- 59 Seoses sellega tuleb esmalt märkida, et olles kaugel kavatsusest ühtlustada ulatuslikult riiklikud roheline energia tootmise toetuskavad, lähtus liidu seadusandja – nagu ilmneb eelkõige selle direktiivi põhjendusest 25 – esiteks tõdemusest, et liikmesriigid rakendavad erinevaid toetuskavasid, ja teiseks põhimõttest, et oluline on kindlustada nende kavade nõuetekohane toimimine, et säiliks investorite usaldus ja et võimaldada neil riikidel töötada välja tõhusad siseriiklikud meetmed kohustuslike riiklike üldeesmärkide saavutamiseks, mis on neile direktiiviga määratud.
- 60 Direktiivi kohaldamisel kasutatav „toetuskava” määratlus, mis sisaldub artikli 2 teise lõigu punktis k, rõhutab samuti toetuseks mõeldud vahendite, kavade või mehhanismide algset riiklikku päritolu, nimetades samas üsna üldiselt taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamiseks mõeldud olemasolevaid riiklikke stiimuleid.
- 61 Direktiivi 2009/28 artikkel 1, mis kirjeldab direktiivi sisu, ei sisalda omakorda mingeid viiteid, et direktiivi eesmärk oleks ühtlustada erinevatele riiklikele toetuskavadele omased tunnused.
- 62 Direktiivi artikli 3 lõige 3, mis piirdub sisuliselt riiklike roheline energia tootmise toetuskavade lubamise ja julgustamisega, ei sisalda samuti mingeid viiteid sellistele tunnustele, välja arvatud täpsustus, et liikmesriikidel on õigus kooskõlas sama direktiivi artiklitega 5–11 otsustada, millises ulatuses nad toetavad eri liikmesriikides toodetud rohelist energiat.

63 Seega ei saa kirjeldatud kontekstis järeldada, et käsitledes riiklike toetuskavade territoriaalse kohaldamisala aspekti, oleks direktiiv 2009/28 käesoleva kohtuotsuse punktis 57 meenutatud kohtupraktika tähenduses ühtlustanud ulatuslikult toetuskavade valdkonna, mis võimaldaks välistada nende kooskõla hindamise ELTL artikliga 34 (vt analoogia alusel kohtuotsus Radlberger Getränkegesellschaft ja S. Spitz, EU:C:2004:799, punktid 54–57).

64 Võttes arvesse kõiki eespool toodud kaalutlusi, tuleb tõlgendada asutamislepingu kaupade vaba liikumist käsitlevaid sätteid, võttes aluseks teises ja kolmandas eelotsuse küsimuses esitatud lähenemise.

Kaubandustõkke olemasolu

65 Kaupade vaba liikumine on üks asutamislepingu aluspõhimõtteid, mis väljendub ELTL artiklis 34 sätestatud keelus (vt eeskätt kohtuotsus komisjon *vs.* Taani, C-192/01, EU:C:2003:492, punkt 38).

66 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt hõlmab asjaomane säte, keelates koguselise impordipiiranguga samaväärse toimega meetmed liikmesriikide vahel, kõiki siseriiklike meetmeid, mis võivad otse või kaudselt, tegelikult või potentsiaalselt takistada ühendusesisest kaubandust (vt eeskätt kohtuotsused Dassonville, 8/74, EU:C:1974:82, punkt 5, ja PreussenElektra, EU:C:2001:160, punkt 69).

67 Selles osas tuleb nentida, et põhikohtuasjas kõne all olev õigusakt võib vähemalt kaudselt ja potentsiaalselt takistada mitmel moel teistest liikmesriikidest pärineva elektri – eelkõige rohelise elektri – importi.

68 Ühelt poolt tuleneb kõnealusest õigusaktist, et tarnijatel ja teatavatel tarbijatel on kohustus hoida iga-aastaselt kindlaksmääratud tähtajal teatavat hulka taastuvenergia sertifikaate, et täita neile seatud kvoodikohustust, mis sõltub nende elektritarnimise või -tarbimise kogumahust.

69 Kui aga puudub selleks ette nähtud rahvusvaheline kokkulepe, võib eelnimetatud kohustuse täitmiseks kasutada ainult riikliku kava alusel antud sertifikaate. Seega peavad asjaomased tarnijad ja tarbijad üldjuhul ostma imporditava elektri tõttu neid sertifikaate, vastasel juhul peavad nad tasuma erimakse.

70 Taolised meetmed võivad seega takistada teistest liikmesriikidest pärineva elektri importi (vt analoogia alusel eeskätt otsus liidetud kohtuasjades Ligur Carni jt, C-277/91, C-318/91 ja C-319/91, EU:C:1993:927, punkt 36).

71 Teiselt poolt märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus nii oma otsuses kui ka küsimustes, et kui põhikohtuasjas kõne all oleva õigusaktiga kehtestatud toetuskava raames võivad elektritootjad müüa oma taastuvenergia sertifikaate konkurentsile avatud turul, mis on selliseks müügiks ette nähtud, ei keela see õigusakt siiski tootjatel müüa sertifikaate koos nende toodetava elektriga.

72 Sellise võimaluse olemasolu näib praktikas võivat soosida läbirääkimiste võimalikku alustamist ja vajadusel pikaajaliste lepinguliste suhete sõlmimist nende tootjate siseriikliku elektri tarnimise osas elektritarnijatele või -tarbijatele, kusjuures viimased võivad sel moel omandada üheaegselt nii elektrit kui ka rohelisi sertifikaate, mida nad vajavad neile seatud kvoodikohustuse täitmiseks.

73 Sellest järeldub, et ka selles osas on põhikohtuasjas kõne all oleval toetuskaval mõju vähemalt potentsiaalselt takistada teistest liikmesriikidest pärineva elektri importi (vt selle kohta kohtuotsus komisjon *vs.* Iirimaa, 249/81, EU:C:1982:402, punktid 27–29).

74 Antud kontekstis olgu eelkõige meenutatud, et kui liikmesriik ei võta tarvitusele piisavaid meetmeid, et ära hoida kaupade vaba liikumise takistusi, mis on tekkinud eelkõige ettevõtjate tegevuse tõttu, kuid saanud võimalikuks liikmesriigi kehtestatud konkreetsete õigusnormide tõttu, siis takistab see

ühendusesisest kaubavahetust sama palju kui aktiivne tegutsemine (vt selle kohta kohtuotsused komisjon *vs.* Prantsusmaa, C-265/95, EU:C:1997:595, punkt 31, ja Schmidberger, C-112/00, EU:C:2003:333, punkt 58).

- 75 Võttes arvesse kõiki eespool toodud kaalutlusi, tuleb järeldada, et selline õigusakt nagu põhikohtuasjas võib tõkestada teistest liikmesriikidest pärineva energia – eeskätt rohelise energia – importi ja seega on see koguselise impordipiiranguga samaväärse toimega meede, mis on põhimõtteliselt vastuolus ELTL artiklist 34 tulenevate liidu õiguse kohustustega, välja arvatud juhul, kui see meede on objektiivselt põhjendatud (vt selle kohta eeskätt kohtuotsus komisjon *vs.* Austria, C-320/03, EU:C:2005:684, punkt 69).

Võimalik põhjendus

- 76 Nagu tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, võivad siseriiklikud õigusnormid või tavad, mis kujutavad endast koguselise piiranguga samaväärse toimega meedet, olla õigustatud mõnega ELTL artiklis 36 loetletud üldistest huvidest või kohustuslike nõuetega. Mõlemal juhul peab siseriiklik meede kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega olema taotletava eesmärgi saavutamiseks sobiv ega tohi minna kaugemale sellest, mis on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik (vt eeskätt kohtuotsus komisjon *vs.* Austria, C-524/07, EU:C:2008:717, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).

– Taastuvate energiaallikate kasutamise edendamise eesmärk

- 77 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt saab ühendusesisest kaubandust takistada võivaid siseriiklikke meetmeid muu hulgas põhjendada ülekaalukate keskkonnakaitsenõuetega (vt selle kohta kohtuotsus komisjon *vs.* Austria, EU:C:2008:717, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 78 Selles osas tuleb märkida, et elektri tootmiseks taastuvate energiaallikate kasutamine, mille edendamine on põhikohtuasjas arutusel oleva õigusakti eesmärk, on keskkonnakaitselise seisukohast kasulik, kuna see aitab vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid, mis kuuluvad kliimamuutuste peamiste põhjuste hulka, mille vastu Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on kohustunud võitlema (vt selle kohta kohtuotsus PreussenElektra, EU:C:2001:160, punkt 73).
- 79 Sellisena on ulatuslik kasutamine, nagu on eeskätt selgitatud direktiivi 2009/28 põhjenduses 1, tähtis osa meetmepaketist, mis on ette nähtud heitkoguste vähendamiseks ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolli täitmiseks ja pärast 2012. aastat võetavate edasiste ühenduse ja rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks.
- 80 Nagu Euroopa Kohus on juba märkinud, on sellise suurendamise eesmärk ühtlasi inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitsmine, mis on ELTL artiklis 36 loetletud ülekaalukad üldised huvid (vt selle kohta kohtuotsus PreussenElektra, EU:C:2001:160, punkt 75).
- 81 Lisaks ilmneb ELTL artikli 194 lõike 1 punktist c, et taastuvate energiaallikate väljaarendamine on üks eesmärk, mis peab suunama liidu poliitikat energიაvaldkonnas.
- 82 Arvestades eespool toodud kaalutlusi, tuleb nentida, et eesmärk edendada taastuvate energiaallikate kasutamist elektri tootmiseks, mida taotleb põhikohtuasjas kõne all olev õigusakt, võib põhimõtteliselt õigustada kaupade vaba liikumise võimalikke takistusi.

– Proportsionaalsus

- 83 Nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 76, peab asjaomane siseriiklik õigusakt vastama põhjendatuks lugemiseks nõuetele, mis tulenevad proportsionaalsuse põhimõttest, see tähendab, et akt peab olema sellega taotletava seadusliku eesmärgi saavutamiseks sobiv ja vajalik.
- 84 Sissejuhatuseks ja vastuseks eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt selles osas tõstatatud mõnedele küsimustele, tuleb liidu asjakohase õiguse arengut arvestades uurida elektrituru teatavaid eripärasid, mida Euroopa Kohus on võtnud arvesse proportsionaalsuse hindamisel kohtuasjas *PreussenElektra* (EU:C:2001:160).
- 85 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 83–86, ei ole enam asjakohane nimetatud kohtuotsuse punktis 78 tehtud Euroopa Kohtu järeldus, mille kohaselt kujutas tol ajal kehtinud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/92/EÜ elektri siseturu ühiseeskirjade kohta (EÜT 1997, L 27, lk 20; ELT eriväljaanne 12/02, lk 3) endast kõigest elektrituru liberaliseerimise järgmist etappi ja jättis alles liikmesriikidevahelise elektrikaubanduse takistused.
- 86 Meenutagem, et pärast seda on liit vastu võtnud erinevaid õigusakte, mille eesmärk on need takistused järk-järgult kõrvaldada, võimaldamaks luua täielikult toimiv elektrienergia siseturg, milles piiriülene elektrikaubandus liidus muutub eriti tõhusaks ja mille raames võivad kõik tarnijad oma tooteid vabalt müüa ja kõik tarbijad valida endale vabalt tarnija. Eelkõige on see nii üksteisele järgnevate direktiivi 2003/54 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivi 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54 (ELT L 211, lk 55), puhul, ja üksteisele järgnevate Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1228/2003, milles käsitletakse võrkudele juurdepääsu tingimusi piiriüleses elektrikaubanduses (ELT L 176, lk 1; ELT eriväljaanne 12/02, lk 175) ning Euroopa Parlamendi 13. juuli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 714/2009 võrkudele juurdepääsu tingimuste kohta piiriüleses elektrikaubanduses ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1228/2003 (ELT L 211, lk 15), puhul.
- 87 Seevastu on jätkuvalt õige Euroopa Kohtu järeldus kohtuotsuse *PreussenElektra* (EU:C:2001:160) punktis 79, mille kohaselt on elektri olemus selline, et kui elekter on juba ülekande- või jaotusvõrku vastu võetud, on keeruline määratleda selle päritolu ja energiaallikat, millest see on toodetud.
- 88 Nimetatud järeldust ei sea kahtluse alla asjaolu, et üksteisele järgnenud direktiivid 2001/77 ja 2009/28 nägid ette, et rohelise elektri päritolu võib tõendada päritolutagatiste abil.
- 89 Esiteks, nagu on juba selgitatud käesoleva kohtuotsuse punktis 52, on päritolutagatiste ainus ülesanne esitada lõpptarbijatele andmed rohelise energia osakaalu kohta energiatarnija energiakasutuse struktuuris.
- 90 Teiseks tuleb tõdeda, et võttes arvesse elektri asendatavat olemust ülekande- ja jaotusvõrkudes, ei võimalda kõnealused tagatised tõendada, et teatud kogus neis võrkudes tarnitud elektrit on täpselt see, mis pärineb taastuvatest energiaallikatest, mille osas need tagatised anti, mistõttu on elektri süsteemne eristamine rohelise elektrina selle tarnimise ja tarbimise etappidel praktikas keeruline.
- 91 Pidades silmas neid sissejuhatavaid kaalutlusi, tuleb kõigepealt uurida põhikohtuasjas vaidluse all oleva õigusakti ühte aspekti, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus on oma küsimustes välja toonud ja millega seoses keelduti Ålands Vindkraftile luba andmast, täpsemalt asjaolu, et nimetatud õigusakti alusel antakse rohelisi sertifikaate ainult selle riigi territooriumil toodetud rohelise elektri eest.
- 92 Seoses sellega tuleb mõnda, et liidu õiguse praeguses etapis võib sellist territoriaalset piirangut iseenesest pidada vajalikuks, et saavutada käesoleval juhul taotletavat seaduslikku eesmärki, milleks on taastuvate energiaallikate kasutamise suurendamine elektri tootmises.

- 93 Mõistagi on õige, et – nagu on eelkõige väitnud Ålands Vindkraft – keskkonnakaitse eesmärk, mis toetab roheline elektri tootmise ja tarbimise suurendamist, täpsemalt eelkõige kasvuhoonegaasi heitkoguste vähendamist, nii nagu ka kõik teised sellega seotud eesmärgid nagu inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitsmine, näib *a priori* olevat liidus saavutatav, olenemata sellest, kas suurendamine tuleneb ühes või teises liikmesriigis asuvast elektrijaamast.
- 94 Kuna aga liidu õigus ei ole ühtlustanud riiklikke roheline elektri toetuskavasid, on liikmesriikidel põhimõtteliselt lubatud piirata sellistest kavadest kasu saamist nende territooriumil toimuva roheline elektri tootmisega.
- 95 Esiteks võib see, et riiklik toetuskava on kujundatud nii, et see toetab otse roheline energia tootmist, mitte niivõrd pelgalt selle tarbimist, olla eelkõige seletatav arvestades asjaolu, et energia roheline laad on seotud ainult selle tootmise meetodiga ja seega saab keskkonnakaitse eesmärgi, mis on seotud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisega, järgida tõhusalt peamiselt tootmise etapil.
- 96 Seevastu, nagu on märgitud ka käesoleva kohtuotsuse punktides 87 ja 90, kui roheline elekter on juba ülekande- või jaotusvõrku vastu võetud, on keeruline määratleda selle konkreetset päritolu, mistõttu näib selle süsteemne roheline elektrina eristamine tarbimise etapil praktikas keeruline.
- 97 Peale selle on oluline meenutada, et – nagu tuleneb eeskätt direktiivi 2009/28 põhjendustest 1 ja 25 ning artikli 3 lõikest 1 ja artikli 5 lõigetest 1 ja 3 ning nagu on välja toodud esimese küsimuse analüüsimise raames – tagamaks liidu võetud rahvusvaheliste keskkonnavalaste kohustuste täitmist, on liidu seadusandja seadnud erinevatele liikmesriikidele kohustuslikud riiklikud eesmärgid, mis on formuleeritud roheline elektri tootmise kvootidena.
- 98 Teiseks, mis puutub asjaolusse, et põhikohtuasjas kõne all olev toetuskava on üles ehitatud nii, et see toetab ainult selle riigi territooriumil toimuvat roheline elektri tootmist, siis tuleb märkida, et nagu on selgitanud liidu seadusandja direktiivi 2009/28 põhjenduses 15, on liikmesriikide lähtekohad, taastuvenergia võimalused ja energiakasutus erinevad, mis viis seadusandja eelkõige järeldusele, et neid erinevusi silmas pidades oleks sobiv kehtestada nende riikide vahel õiglane ja adekvaatne pingutuste jaotus, et täita liidu kõnealuseid rahvusvahelisi kohustusi.
- 99 Lisaks, ja nagu seadusandja on nimetanud direktiivi põhjenduses 25 samuti märkinud, on riiklike toetuskavade nõuetekohaseks toimimiseks väga oluline, et liikmesriigid saaksid juhtida nende toetusmehhanismide mõju ja kulusid vastavalt oma erinevatele võimalustele, säilitades samas investorite usalduse.
- 100 Peale selle on kohane meenutada, et säilitades olemasolevate toetuskavade riikliku ja põhimõtteliselt territoriaalse laadi, on liidu seadusandja näinud sellegipoolest ette erinevad mehhanismid, mille eesmärk on võimaldada liikmesriikidel teha võimalikult suurel määral koostööd, et saavutada neile direktiiviga kehtestatud kohustuslikud eesmärgid. Nende mehhanismide seas on sama direktiivi artiklis 11 ette nähtud võimalus rakendada ühiseid toetuskavasid.
- 101 Nagu on osutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 22, on sellise võimaluse ära kasutanud Rootsi Kuningriik ja Norra Kuningriik, kes – omades mõlemad roheline sertifikaate kasutavaid toetuskavasid – on need integreerinud.
- 102 Mis puutub Ålands Vindkrafti viidatud asjaolusse, et teatud näitajad annavad tunnistust sellest, et Rootsi Kuningriigil on nüüdsest selline roheline elektri tootmise võimekus, mis võimaldab tal täita direktiiviga kehtestatud kohustuslikud riiklikud eesmärgid, siis tuleb tõdeda, et isegi kui eeldada, et tootmisvõimsus on suurenenud, ei põhjenda see järeldust, et põhikohtuasjas kõnesolevat toetuskava iseloomustav territoriaalne piirang ei ole enam vajalik.

- 103 Selles osas piisab kui märkida, et selline roheline energia toetuskava, mille tootmiskulud näivad, nagu on eeskätt märkinud Rootsi valitsus ja komisjon, ikkagi suhteliselt suured võrreldes mittetaastuvatest energiaallikatest toodetava elektri tootmiskuludega, püüab pikemas perspektiivis sisuliselt toetada investeeringuid uutesse elektrijaamadesse, andes tootjatele teatud tagatise nende toodetava roheline energia turustamise kohta tulevikus. Seega nõuab sellise kava tõhusus juba selle määratluse kohaselt teatavat kestvust, mis võiks kindlustada kinnipidamise nende investorite õiguspärasest ootusest, kes on sellele tegevusele pühendunud, ja tagada elektrijaamade käitamise.
- 104 Eeltoodut arvestades ei ole ilmne, et pelgalt seetõttu, et Rootsi Kuningriik on piiranud sellisest rohelisi sertifikaate kasutavast toetuskavast nagu põhikohtuasjas kasu saamise nimetatud riigi territooriumil toodetud roheline elektriga, on ta rikkunud proportsionaalsuse põhimõtet. Liidu õiguse praeguses seisus võis see liikmesriiki õiguspäraselt leida, et selline territoriaalne piirang ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik roheline elektri tootmise suurendamise ja kaudselt tarbimise eesmärgi saavutamiseks liidus, mida taotlevad nii riiklik kava kui ka direktiiv 2009/28, mille raamistikku see kava kuulub.
- 105 Teiseks on siiski oluline uurida, kas koos äsjamainitud territoriaalse piiranguga vaadeldes annavad põhikohtuasjas kõne all oleva õigusakti muud tunnused, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus on nimetanud, põhjuse järeldada, et see õigusakt tervikuna täidab proportsionaalsuse põhimõtet tulenevad nõuded.
- 106 Selles osas tuleb tõepoolest meenutada, et eelotsusetaotlusest ilmneb, et asjaomast õigusakti iseloomustab eeskätt tarnijatele ja teatavatele elektritarbijatele kehtestatud iga-aastane kohustus hoida ja tagastada pädevale asutusele teatud hulk taastuenergia sertifikaate, mis vastab osale nende tarnimise või tarbimise kogumahust, vastasel juhul peavad nad tasuma erimakse.
- 107 Samuti nähtub nimetatud otsuses sisalduvast kirjeldusest, et esiteks võivad huvitatud isikud soetada taastuenergia sertifikaate, mida müüvad tootjad eriomasel konkurentsile avatud turul, kus sertifikaadi hind määratakse pakkumise ja nõudluse vastastikuse toime alusel, ja teiseks, et kõnealune õigusakt ei nõua ega ka välista seda, et elektrit ja sertifikaate omandatakse koos samalt tootjalt.
- 108 Niisiis tuleneb põhikohtuasjas kõne all olevast õigusaktist, et Ålands Vindkrafti poolt Soomes toodetud roheline elektri importimisel Rootsi nõuab selle elektri turustamine või tarbimine asjaomastelt tarnijatelt või tarbijatelt – asjakohasel juhul ka Ålands Vindkraftilt kui võimalikult tarnijalt – üldjuhul, et nad ostaksid taastuenergia sertifikaate vastavalt nende imporditud elektri kogusele.
- 109 Nende erinevate aspektide osas tuleb esiteks märkida, et selle riikliku toetuskava eesmärk, milles kasutatakse sarnaselt põhikohtuasja juhtumiga rohelisi sertifikaate, on esmajoonel jätta roheline elektri tootmisega seotud kulud otse turu kanda, täpsemalt nende tarnijate ja elektritootjate kanda, kes peavad täitma kvoodikohustust, seega kokkuvõttes tarbijate kanda.
- 110 Sellist valikut tehes ei ületa liikmesriik oma kaalutusõigust, kui ta järgib õiguspärasest eesmärgi suurendada roheline elektri tootmist.
- 111 Teiseks tuleb tähele panna, et erinevalt näiteks investeeringutoetusest on seda laadi kava eesmärk toetada rohelist elektrit tootvate jaamade käitamist siis, kui need juba töötavad. Selles osas on kvoodikohustus suunatud eeskätt sellele, et tagada roheline elektri tootjatele nõudlus neile antud sertifikaatide järele ja hõlbustada sel moel nende toodetava roheline energia müüki klassikalise energiaturu hinnast kõrgema hinnaga.
- 112 Motiveeriv mõju, mida selline kava avaldab elektritootjatele üldiselt – eelkõige nendele, kes on samal ajal nii tootjad kui ka tarnijad või tarbijad –, et nad suurendaksid roheline elektri tootmist, ei ole seega küsitav ning järelikult ei saa kahtluse alla seada ka käesoleval juhul taotletavat õiguspärasest eesmärki.

- 113 Siiski olgu kolmandaks märgitud, et sellise kava nõuetekohane toimimine eeldab olemuslikult turumehhanismide olemasolu, mis võimaldaksid kvoodikohustusele allutatud ettevõtjatel, kellel ei ole veel selle kohustuse täitmiseks nõutavaid sertifikaate, omandada sertifikaate õiglastel tingimustel.
- 114 Seega on oluline, et oleks loodud mehhanismid, mis kindlustavad tõelise sertifikaatide turu loomise, kus pakkumine ja nõudlus saaksid tegelikult kokku ja saavutaksid tasakaalu, nii et huvitatud tarnijatel ja tarbijatel oleks võimalik omandada sertifikaate õiglastel tingimustel.
- 115 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu tõdemuste kohaselt müüaksegi rohelisi sertifikaate asjaomases liikmesriigis konkurentsile avatud turul nii, et nende hind määratakse pakumise ja nõudluse alusel.
- 116 Mis puutub asjaolusse, et põhikohtuasjas kõne all olevas õigusaktis oli ette nähtud, et tarnijad ja tarbijad, kes ei täida neile pandud kvoodikohustust, peavad tasuma erimakse, siis tuleb märkida järgmist. Kuigi sellise makse kehtestamist võib tõepoolest pidada vajalikuks, et innustada esiteks tootjaid suurendama oma rohelise elektri tootmist ja teiseks kvoodikohustusele allutatud ettevõtjaid tegelikult omandama nõutavaid sertifikaate, on siiski vajalik, et selle makse määramise kord ja makse suurus ei läheks kaugemale sellest, mis on taoliseks motiveerimiseks vajalik, vältides eeskätt asjaomaste ettevõtjate liiga ranget karistamist.
- 117 Neljandaks tuleb meenutada, et eelotsusetaotluse esitanud kohus rõhutab, et põhikohtuasjas kõne all olev õigusakt ei välista seda, et kvoodikohustusele allutatud tarnijad ja kasutajad ei võiks siseriiklikelt rohelise elektri tootjalt osta elektrit koos taastuenergia sertifikaatidega. Ålands Vindkraft väidab, et selle tulemusena võivad siseriiklikud rohelise elektri tootjad taastuenergia sertifikaatide ja elektri müüki ühendades edendada viimase müüki.
- 118 Seoses sellega olgu märgitud, et eeldusel, et eksisteerib roheliste sertifikaatide turg, mis vastab käesoleva kohtuotsuse punktides 113 ja 114 välja toodud tingimustele ja kus teistest liikmesriikidest pärinevat elektrit importinud ettevõtjad võivad omandada sertifikaate tõhusalt ja õiglastel tingimustel, ei tähenda asjaolu, et põhikohtuasjas kõne all olev siseriiklik õigusakt ei keela rohelise elektri tootjatel lisaks müüa kvoodikohustusega ettevõtjatele elektrit ja sertifikaate koos, et kõnealune õigusakt läheks kaugemale sellest, mis on vajalik saavutamaks rohelise elektri tootmise suurendamise eesmärki. Sellise võimaluse olemasolu näib toimivat tootjatele täiendava motivaatorina suurendada nende rohelise elektri tootmist.
- 119 Võttes arvesse kõiki eespool toodud kaalutlusi tuleb teisele ja kolmandale küsimusele vastata, et ELTL artiklit 34 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus selline siseriiklik õigusakt, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis näeb ette kaubeldavate sertifikaatide andmise rohelise elektri tootjatele vastutasuna ainult selle riigi territooriumil toodetud rohelise elektri eest ja mis seab elektritarnijatele ja teatavatele elektritarbijatele kohustuse tagastada igal aastal pädevale asutusele teatav arv neid sertifikaate, mis vastab osale nende elektritarnimise või -tarbimise kogumahust, vastasel juhul peavad nad tasuma erimakse.

Neljas küsimus

- 120 Neljanda küsimusega, mida tuleb tõlgendada arvestades eelotsusetaotluses sisalduvaid põhjendusi, küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt seda, kas juhul, kui eeldada, et ELTL artiklit 34 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus selline siseriiklik õigusakt nagu on kõne all põhikohtuasjas – kuivõrd see näeb loodud toetusmeetmete kasutamise ette rohelise elektri tootmise puhul ainult asjaomases liikmesriigis –, on liidu õigusega ja eeskätt selles sisalduva õiguskindluse põhimõttega seevastu vastuolus asjaolu, et territoriaalse kohaldamisala piiramine ei tulene sõnaselgelt kõnealuse õigusakti sätetest.

- 121 Seoses sellega tuleb meenutada, et nimetatud kohus leiab, et põhikohtuasjas kõne all oleva õigusakti kohaselt ei anna väljaspool Rootsi territooriumi asuvad roheline elektri tootmisjaamad õigust kasutada taastuvenergia sertifikaatide süsteemi. Kohus selgitab, et kuigi kõnealune piirang ei tulene sõnaselgelt selle õigusakti tekstist, on selline tõlgendus asjakohane eelkõige õigusakti ettevalmistavaid materjale arvestades.
- 122 Komisjon väidab selles osas, et kõnealune piirang tuleneb selgelt 2011. aasta seaduse 1. peatükis asuva § 5 sõnastusest, mistõttu ei pea Euroopa Kohus esitatud küsimusele vastama.
- 123 Olgu siiski märgitud, et küsimust, mil määral tuleneb territoriaalse kohaldamisala piirang põhikohtuasjas kõne all olevas õigusaktis selle akti enda tekstist, peab tõlgendama eelotsusetaotluse esitanud kohus ja järelikult kuulub see siseriiklike kohtute ainupädevusse (vt selle kohta eeskätt kohtuotsus ČEZ, C-115/08, EU:C:2009:660, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 124 Mis puutub eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusse, siis tuleb kõigepealt meenutada, et vastavalt Euroopa Kohtu poolt esimesele küsimusele antud vastusele on põhikohtuasjas kõne all olev toetusüsteem toetuskava direktiivi 2009/28 artikli 2 teise lõigu punkti k ja artikli 3 lõike 3 tähenduses, mille eesmärk on – vastavalt sellele ja nagu tuleneb viimasest sättest – toetada kohustuslike eesmärkide täitmist, mille nimetatud direktiiv seab Rootsi Kuningriigile roheline elektri tootmise osas tema territooriumil.
- 125 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peavad liikmesriigid juhul, kui nad võtavad vastu liidu õigust rakendavaid meetmeid, pidama kinni selle õiguse üldpõhimõtetest, mis hõlmavad muu hulgas õiguskindluse põhimõtet (vt selle kohta eeskätt kohtuotsused Planatol, C-201/08, EU:C:2009:539, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika, ning kohtuotsus IBV & Cie, C-195/12, EU:C:2013:598, punkt 49).
- 126 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on uurida, kas selline siseriiklik õigusakt nagu põhikohtuasjas on nimetatud põhimõttega kooskõlas, ning Euroopa Kohus on ELTL artikli 267 alusel eelotsust tehes ainult pädev andma sellele siseriiklikule kohtule kõik liidu õiguste tõlgendamist puudutavad asjaolud, mis võimaldavad siseriiklikul kohtul seda kooskõla hinnata (vt selle kohta eeskätt kohtuotsus Plantanol, EU:C:2009:539, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 127 Sellega seoses tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt nõuab õiguskindluse põhimõtte esiteks, et õiguslik regulatsioon oleks selge ja täpne ning teiseks, et selle kohaldamine oleks tema subjektidele ettenähtav (vt eeskätt kohtuotsus Plantanol, EU:C:2009:539, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 128 Nimetatud põhimõtte nõuab esmajoones seda, et liidu õigusnormid peavad võimaldama asjassepuutuvatel isikutel täpselt teada oma kohustuste ulatust, mida need õigusnormid neile ette näevad, ja neil isikutel peab olema võimalik selgelt teada oma õigusi ja kohustusi ning toimida neile vastavalt (vt eeskätt otsus liidetud kohtuasjades ArcelorMittal Luxembourg vs. komisjon ja komisjon vs. ArcelorMittal Luxembourg jt, C-201/09 P ja C-216/09 P, EU:C:2011:190, punkt 68 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 129 Põhikohtuasjas kõne all oleva õigusaktiga ette nähtud toetuskava territoriaalse kohaldamisala osas peab eelotsusetaotluse esitanud kohus selleks, et kindlaks teha, kas see vastab õiguskindluse nõuetele, võtma arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, mis tulenevad selle õigusakti sõnastusest, eesmärgist või ülesehitusest (vt analoogia alusel kohtuotsus Mitsui & Co. Deutschland, C-256/07, EU:C:2009:167, punkt 32).
- 130 See kohus võib arvestada ka asjaolu, et kõnealune õigusakt paigutub direktiivi 2009/28 rakendamise konteksti, millele viitavad sõnaselgelt ka 2011. aasta seaduse ettevalmistavad materjalid, kuivõrd – nagu tuleneb eelkõige Euroopa Kohtu analüüsist esimese küsimuse osas – see direktiiv võimaldab

selgelt liikmesriikidel kehtestada sarnaseid toetuskavasid, mis on territoriaalselt piiratud, et võimaldada neil riikidel saavutada kohustuslikud eesmärgid, mille nimetatud direktiiv neile kehtestab seoses rohelise energia tootmisega nende enda territooriumil.

- 131 Võttes arvesse eeltoodut ja ilma et see piiraks lõppjärelt, mille tegemine on siseriikliku kohtu ainupädevuses, ei ole ilmne, et põhikohtuasjas kõne all olev õigusakt võiks rikkuda õiguskindluse põhimõtet.
- 132 Arvestades kõiki eespool toodud kaalutlusi tuleb neljandale küsimusele vastata, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kontrollida – pidades silmas kõiki asjakohaseid tegureid, mille hulka võib eeskätt kuuluda liidu õiguse normatiivne kontekst, millesse põhikohtuasjas kõne all olev õigusakt paigutub –, kas territoriaalse kohaldamisala osas vastab nimetatud õigusakt õiguskindluse põhimõttest tulenevatele nõuetele.

Kohtukulud

- 133 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulud, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta artikli 2 teise lõigu punkti k ja artikli 3 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et need lubavad liikmesriigil kehtestada niisuguse riikliku toetuskava, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis näeb ette kaubeldavate sertifikaatide andmise taastuvatest energiaallikatest elektri tootjatele vastutasuna ainult selle riigi territooriumil nendest allikatest toodetud elektri eest ja mis seab elektritarnijatele ja teatavatele elektritarbijatele kohustuse tagastada igal aastal pädevale asutusele teatav arv neid sertifikaate, mis vastab osale nende elektritarnimise või -tarbimise kogumahust.
2. ELTL artiklit 34 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus selline siseriiklik õigusakt, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis näeb ette kaubeldavate sertifikaatide andmise taastuvatest energiaallikatest elektri tootjatele vastutasuna ainult selle riigi territooriumil nendest allikatest toodetud elektri eest ja mis seab elektritarnijatele ja teatavatele elektritarbijatele kohustuse tagastada igal aastal pädevale asutusele teatav arv neid sertifikaate, mis vastab osale nende elektritarnimise või -tarbimise kogumahust, vastasel juhul peavad nad tasuma erimakse.
3. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kontrollida – pidades silmas kõiki asjakohaseid tegureid, mille hulka võib eeskätt kuuluda liidu õiguse normatiivne kontekst, millesse põhikohtuasjas kõne all olev õigusakt paigutub –, kas territoriaalse kohaldamisala osas vastab nimetatud õigusakt õiguskindluse põhimõttest tulenevatele nõuetele.

Allkirjad